

**Ömer EKMEKÇİ**

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi  
İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku  
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

**Esra YİĞİT**

Türk-Alman Üniversitesi Hukuk Fakültesi  
İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku  
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

# BİREYSEL İŞ HUKUKU

## İÇİNDEKİLER

BEŞİNCİ BASIYA ÖNSÖZ .....	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX

### BİRİNCİ BÖLÜM BİREYSEL İŞ HUKUKUNA GİRİŞ

<b>§ 1. İŞ HUKUKUNDAKİ KURALLARIN HUKUKİ NİTELİĞİ ...</b>	<b>1</b>
I. Genel Olarak.....	1
II. Emredici Kurallar.....	1
III. Tamamlayıcı Kurallar .....	3
IV. Ancak Toplu İş Sözleşmesiyle İşçi Aleyhine Aksi Kararlaştırılabilir Kurallar.....	4
<b>§ 2. 4857 SAYILI İŞ KANUNU'NUN KAPSAMI.....</b>	<b>5</b>
I. Genel Olarak.....	5
II. Türk Borçlar Kanunu ve İş Kanunları İlişkisi .....	5
III. İş Kanunu'nun Kapsamının Dışında Kalan İşler, İşyerleri, Kişiler ve İstisnalar .....	6
1. Deniz taşıma işleri.....	6
2. Hava taşıma işleri .....	7
3. Tarım ve orman işlerinin yapıldığı işyerleri.....	8
4. Tarımla ilgili yapı işleri .....	9
5. Evlerde hısımlar arasında yapılan el sanatları işleri .....	9

6. Ev hizmetleri.....	9
7. Çıraklar.....	10
8. Sporcular .....	10
9. Rehabilité edilenler.....	16
10. Esnaf ve sanatkar işyerleri .....	16
11. Basın İş Kanunu kapsamına giren gazeteciler .....	18
12. Konut kapıcılarının durumu.....	20

## İKİNCİ BÖLÜM TEMEL KAVRAMLAR

<b>§ 3. İŞ SÖZLEŞMESİ .....</b>	<b>25</b>
I. İş Sözleşmesinin Tanımı ve Unsurları .....	25
1. Tanımı.....	25
2. Unsurları.....	25
a. Bir işin görülmesi .....	25
b. İşin ancak ücret karşılığında görülmesi .....	26
c. İşin bağımlı olarak görülmesi.....	27
d. Ücret ve bağımlılık unsuru çerçevesinde iş sözleşmesinin diğer sözleşmelerle mukayesesi.....	33
aa. İş sözleşmesi – eser sözleşmesi.....	34
bb. İş sözleşmesi – vekalet sözleşmesi .....	35
II. İş Sözleşmesinin Tarafları.....	36
1. İşçi tarafı.....	36
2. İşveren tarafı.....	38
a. Kavram.....	38
b. İşverenin belirlenmesinde tüzel kişilik perdesinin aralanması, birlikte istihdam ve organik bağ ölçütleri .....	39
3. Çırak ve stajyer kavramları.....	50
a. Genel olarak.....	50

---

	b. Aday çıracak ve çıracak .....	50
	c. Stajyer.....	51
	d. Çıracak ve stajyere ödenecek ücret.....	52
III.	İş Sözleşmesinin Özellikleri .....	53
	1. Karşılıklı borç doğurması.....	53
	2. Sürekli borç ilişkisi kurması.....	53
	3. Özel hukuk sözleşmesi olması .....	53
	4. İşçinin kişiliğine bağlı bir ilişki kurması .....	54
	5. En az bir tarafının gerçek kişi olması.....	54
IV.	İş Sözleşmesinin Şekli .....	54
	1. Şekil serbestisi .....	54
	2. Yazılı şeklin sözleşmenin türünün belirlenmesi için aranması .....	55
	3. Yazılı şekilde yapılması gereken sözleşmeler ve hükümler .....	55
	4. İş sözleşmesinin yazılı yapılmadığı hallerde işçiye yazılı belge verilmesi.....	56
V.	İş Sözleşmesinin Türleri .....	57
	1. Belirsiz süreli-belirli süreli iş sözleşmeleri.....	57
	a. Tanım .....	57
	b. Koşulları .....	59
	aa. Yazılı olması.....	59
	bb. Sözleşmede sürenin belirlenmesi .....	60
	aaa. Sürenin somut olarak belirlenmesi .....	60
	bbb. İşin niteliğine veya amaca göre belirleme..	60
	ccc. Sürelendirme imkanı veren objektif nedenler .....	62
	ddd. Objektif neden yokluğu nedeniyle sözleşmenin belirsiz süreli sayılmasının işçinin aleyhine olması .....	64
	cc. Zincirleme iş sözleşmeleri .....	65
	dd. Kanun gereği zincirleme yapılabilen iş sözleşmeleri.....	67

c. Belirli-belirsiz süreli iş sözleşmesi ayrımının sınırları.....	70
2. Tam süreli-kısmi süreli iş sözleşmeleri.....	71
a. Klasik kısmi süreli iş sözleşmeleri .....	71
b. Çağrı üzerine çalışma esasına dayalı kısmi süreli iş sözleşmesi.....	72
aa. Tanım.....	72
bb. Çağrı üzerine çalışmada süreler.....	73
aaa. İşçinin toplam çalışma süresinin kararlaştırılması .....	73
bbb. İşçinin çağrı süresinin kararlaştırılması .....	73
ccc. İşçinin çağrıldığı gündeki çalışma süresinin kararlaştırılması .....	74
cc. Çağrı üzerine çalışma süresinin aşılması .....	74
c. Ayrım yasağı ve orantılı ödeme.....	74
VI. Takım Sözleşmesi ve Takım Sözleşmesiyle Oluşturulan İş Sözleşmeleri.....	75
VII. İş Sözleşmesinde Deneme Süresi Kararlaştırılması.....	76
1. Tanımı.....	76
2. Deneme süresinin açıkça kararlaştırılması .....	77
3. Deneme süresinin uzunluğu.....	79
4. İş sözleşmesinin türünün önemli olmaması .....	80
5. Aralı çalışmalarda deneme süresi kararlaştırılması .....	80
6. İşyerinin devri halinde deneme süresi .....	81
7. Deneme süresi kararlaştırılmasının sonuçları.....	83
a. Deneme süresinde tarafların karşılıklı hak ve borçları ile iş sözleşmesinin feshi.....	83
b. Deneme süresinin işçinin kıdemine dahil olması ....	84
c. Deneme süresinin ceza koşulu ve eğitim giderlerinin istenmesi ile ilişkisi .....	84
VIII. İşyeri Dışından Çalışmaya İlişkin Atipik Çalışma Türleri ..	85
1. Evde hizmet sözleşmesi.....	85
a. Genel olarak.....	85

b.	Evde hizmet sözleşmesinde çalışma koşullarının bildirilmesi.....	86
c.	Evde hizmet sözleşmesinde işçinin borçları.....	86
d.	Evde hizmet sözleşmesinde malzeme ve iş araçları..	86
e.	Evde hizmet sözleşmesinde işverenin borçları.....	87
f.	Evde hizmet sözleşmesinin sona ermesi .....	87
2.	Uzaktan çalışma.....	87
a.	Tanımı.....	87
b.	Uzaktan çalışmaya ilişkin iş sözleşmesi.....	88
c.	Uzaktan çalışmada çalışma ortamının düzenlenmesi, malzeme ve iş araçlarının temini.....	88
d.	Uzaktan çalışmanın yapılamayacağı işler.....	89
e.	Uzaktan çalışmaya geçiş .....	89
f.	Uzaktan çalışmada verilerin korunması .....	90
g.	Uzaktan çalışmada iş sağlığı ve güvenliği.....	90
<b>§ 4.</b>	<b>İŞVEREN VEKİLİ .....</b>	<b>91</b>
I.	Tanımı.....	91
II.	UNSURLARI.....	91
1.	İşveren adına hareket etmek.....	91
2.	Yönetim görevine sahip olmak.....	91
III.	HÜKÜMLERİ.....	92
1.	İşveren ile işveren vekili arasındaki ilişki .....	92
2.	İşveren vekilinin işlem ve eylemlerinin sonuçları .....	92
a.	Hukuki sorumluluk yönünden.....	92
b.	Cezai sorumluluk yönünden.....	93
aa.	İdari para cezalarından sorumluluk.....	93
bb.	Suç oluşturan fiillerden sorumluluk .....	94
IV.	Diğer Kanunlardaki İşveren Vekili Tanımları .....	94
<b>§ 5.</b>	<b>İŞYERİ KAVRAMI.....</b>	<b>96</b>
I.	Tanımı.....	96
II.	Kapsamı.....	97

1. Asıl işyeri.....	97
2. İşyerine bağlı yerler.....	97
a. Nitelik yönünden bağlılık.....	99
b. Yönetim yönünden bağlılık.....	100
3. Eklentiler.....	102
4. Araçlar.....	102
<b>§ 6. ÇALIŞMA KOŞULLARI KAVRAMI VE ÇALIŞMA KOŞULLARINDA DEĞİŞİKLİK .....</b>	<b>103</b>
I. Çalışma Koşulu ve İşyeri Uygulaması.....	103
II. Çalışma Koşullarında Esaslı Değişiklik .....	105
1. Esaslı değişiklik kavramı .....	105
2. Çalışma koşullarında esaslı değişiklik için uyulması gereken usul .....	113
a. Değişiklik teklifinin işçiye yazılı olarak bildirilmesi.....	113
b. İşçiye süre tanınması ve yazılı olarak kabul .....	113
c. Esaslı değişiklik ve geçerli nedenle fesih ilişkisi .....	116
3. Değişikliğin Kanuna uygun olarak yapılmaması .....	119
4. Tarafların anlaşarak çalışma koşullarını değiştirmesi imkanı.....	120
a. Tarafların anlaşması.....	120
b. Değişikliğin geleceğe yönelik olması .....	121

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM İŞYERİNDE BİR BAŞKA İŞVERENDEN HİZMET ALINMASI

<b>§ 7. ASIL İŞVEREN-ALT İŞVEREN İLİŞKİSİ.....</b>	<b>123</b>
I. Genel Olarak.....	123
II. Tanımı.....	124
III. Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisinin Kurucu Koşulları.....	125

---

1. Birden fazla işverenin bulunması .....	125
2. Bir işverenin diğer işverenin işyerinde görülen işi/ işleri alması ve işin orada görülmesi.....	129
3. Alınan işin işyerindeki mal veya hizmet üretimine ilişkin bir iş olması .....	139
4. İş alan işverenin işçilerini sadece işyerinde aldığı işte çalıştırması .....	145
5. Asıl işverenle alt işveren arasındaki sözleşmenin belirleyici olmaması.....	148
6. Alınan işin umuma yönelik olarak gerçekleştirilmemesi.....	149
IV. Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisinin Hukuka Uygunluk Koşulları ve Sınırlamalar.....	151
1. Alt işverene verilebilecek işlere ilişkin sınırlama.....	151
a. İşyerinde yürütülen mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işler .....	152
b. Asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işler.....	157
2. Alt işverenin o işte çalıştıracağı işçilere ilişkin sınırlama .....	161
3. İşin verileceği alt işverene ilişkin sınırlama .....	163
4. İlişkinin işçi kiralama görünümünde olması.....	164
5. Kanuna aykırılık oluşturabilecek diğer haller .....	167
V. Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisinin Kurulması.....	168
1. Alt işverenlik sözleşmesi yapılması .....	168
a. Sözleşmenin şekli .....	168
b. Sözleşmenin içeriği .....	168
2. İşyerinin tescili ve asıl işveren-alt işveren ilişkisinin bildirimi.....	170
a. Alt işverenin iş aldığı işyerinin tescili .....	170
b. Kayıt dışı alt işveren işyerlerinin tescil işlemleri .....	171



VI.	Kurulan Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisinin İncelenmesi ve Sonucu .....	171
1.	İnceleme usulü .....	171
2.	İnceleme sonucu asıl işveren-alt işveren ilişkisinin muvazaalı olduğunun tespit edilmesi .....	173
VII.	Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisinin Hükümleri.....	174
1.	İlişkinin hukuka uygun olması halinde .....	174
a.	Sorumluluğun hukuki niteliği.....	174
b.	Sorumluluğun kapsamı.....	174
2.	İlişkinin hukuka uygun olması halinde taraflar arasındaki rücu ilişkisi .....	178
3.	İlişkinin hukuka aykırı olması halinde .....	183
VIII.	Kamudaki Alt İşverenlik İlişkilerine İlişkin Düzenlemeler .....	184
IX.	Asıl İşverenin Alt İşveren Üzerindeki Kontrol Yetkisi ve Yükümlülüğü.....	190
§ 8.	<b>GEÇİCİ (ÖDÜNÇ) İŞ İLİŞKİSİ.....</b>	<b>195</b>
I.	Genel Olarak.....	195
II.	Özel İstihdam Büroları Aracılığıyla Geçici İş İlişkisi.....	195
III.	Konuya İlişkin Anayasa Mahkemesi Kararı .....	196
IV.	Geçici İş İlişkisinin Benzer Müesseselerle Karşılaştırılması .....	201
1.	Geçici iş ilişkisi ile iş aracılığının karşılaştırılması .....	201
2.	Geçici iş ilişkisinin asıl işveren – alt işveren ilişkisi ile karşılaştırılması.....	202
V.	Özel İstihdam Büroları Aracılığıyla Geçici İş İlişkisinin Kurulması .....	204
1.	Özel istihdam bürosunun geçici iş ilişkisi kurma yetkisi .....	204
2.	Özel istihdam büroları aracılığıyla geçici iş ilişkisinin kurulabileceği haller .....	205

a.	Doğum/evlat edinme izinleri, kısmi süreli çalışma, askerlik ve diğer askı halleri .....	205
aa.	Doğum/evlat edinme izinleri ve ebeveynlerin kısmi süreli çalışması.....	205
bb.	Askerlik.....	206
cc.	İş sözleşmesinin askıda kaldığı diğer haller .....	206
b.	Mevsimlik tarım işleri .....	207
c.	Ev hizmetleri.....	207
d.	İşletmenin günlük işlerinden sayılmayan ve aralıklı olarak gördürülen işler .....	208
e.	İş sağlığı ve güvenliği bakımından acil olan işler ve zorlayıcı nedenler.....	208
f.	İşletmenin ortalama mal ve hizmet üretim kapasitesinin öngörülemez şekilde artması.....	209
g.	Mevsimlik işler hariç dönemsel arz eden iş artışları.....	209
VI.	Geçici İş İlişkisine İlişkin Sınırlamalar .....	210
1.	Süre yönünden sınırlama.....	210
2.	İşçi sayısı yönünden sınırlama.....	211
VII.	Özel İstihdam Bürosu Aracılığıyla Geçici İş İlişkisi Kurma Yasakları .....	212
1.	Aynı iş için tekrar geçici iş ilişkisi kurma yasağı .....	213
2.	Toplu işçi çıkarılan işyerlerinde geçici iş ilişkisi yasağı.....	214
3.	Kamu kurumlarında geçici iş ilişkisi yasağı.....	214
4.	Yeraltında maden çıkarılan işyerlerinde geçici iş ilişkisi yasağı.....	215
5.	Grev ve lokavt esnasında geçici iş ilişkisi yasağı .....	215
6.	İş sözleşmesi feshedilen işçi ile geçici iş ilişkisi kurma yasağı.....	216
VIII.	Geçici İş İlişkisinin Hükümleri .....	216
1.	Özel istihdam bürosu ile geçici işçi arasındaki ilişki .....	216
a.	Büro ile işçi arasındaki iş sözleşmesinin türü .....	218

b. İşçinin rızası ve bilgilendirilmesi .....	220
c. Büronun işçiye ödeyeceği ücretin değişkenliği ve eşitlik ilkesi .....	221
aa. Geçici işçiye ödenecek ücretin değişkenliği ....	221
bb. Geçici işçiye ödenecek ücret ve eşitlik ilkesi....	221
2. Özel istihdam bürosu ile geçici işveren arasındaki ilişki .....	225
3. Geçici işveren ile geçici işçi arasındaki ilişki .....	226
a. Geçici işverenin yönetim hakkı .....	227
b. Geçici işverenin açık pozisyonları bildirme ve belge saklama yükümlülüğü .....	227
c. Geçici işverenin eşit davranma borcu .....	228
d. Geçici işverenin iş sağlığı ve güvenliği yükümlülükleri .....	228
e. Geçici işverenin ücret ödemelerini kontrol etme yükümlülüğü .....	230
IX. Özel İstihdam Bürosu Aracılığıyla Geçici İş İlişkisinin Hukuka Aykırılığı .....	231
1. Hukuka aykırılık halleri.....	231
a. Kanunda belirtilen haller dışında geçici iş ilişkisi kurulması .....	231
b. Özel istihdam bürosunun yetkisi olmaksızın geçici iş ilişkisi kurulması.....	232
aa. Büronun baştan itibaren yetki sahibi olmaması .....	232
bb. Büronun yetkisinin iptal edilmesi.....	232
c. Geçici iş ilişkisinde süre sınırına uyulmaması.....	232
d. İşçi sayısındaki sınırlamanın aşılması.....	233
e. Geçici iş ilişkisi kurma yasaklarına aykırılık .....	234
2. Hukuka aykırılığın sonuçları.....	234
a. Geçici iş ilişkisinin geçersizliği.....	234
b. İdari para cezası .....	235
X. Geçici İş İlişkisinin Sona Ermesi.....	235

XI. Holding veya Aynı Şirketler Topluluğu İçinde Kurulan Geçici İş İlişkisi .....	236
---	-----

## DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### İŞ SÖZLEŞMESİNİN İŞVEREN TARAFININ DEĞİŞMESİ

<b>§ 9. İŞYERİNİN DEVRİ.....</b>	<b>239</b>
I. Genel Olarak.....	239
II. İşyerinin Devri Kavramı .....	240
III. İşyeri Devrinin Hükümleri.....	248
1. İş sözleşmesinin yeni işverene geçmesi.....	248
2. İşçinin kıdem süresinin devam etmesi.....	249
3. İşçinin işlemiş ve işleyecek haklarından sorumluluk ...	250
a. Devir tarihinden önce ödenmesi gereken borçlar ..	250
b. Devir tarihinden sonra doğan borçlar .....	251
c. İş sözleşmesinin sona ermesine bağlı hakların durumu .....	251
IV. İşyeri Devri ve Tarafların Fesih Hakkı.....	253
V. İşçinin Değişen Alt İşverenler Yanında Çalışmaya Devam Etmesi .....	255
<b>§ 10. ŞİRKETİN BÖLÜNMESİ, BİRLEŞMESİ VE TÜR DEĞİŞTİRMESİNİN İŞ İLİŞKİLERİNE ETKİSİ .....</b>	<b>258</b>
I. Genel Olarak.....	258
II. Türk Ticaret Kanunu'ndaki Düzenleme.....	258
<b>§ 11. İŞ SÖZLEŞMESİNİN DEVRİ .....</b>	<b>267</b>
I. Genel Olarak.....	267
II. İş Sözleşmesinin Devri ve İşyerinin Devri.....	267
III. İş Sözleşmesinin Devri İçin İşçinin Rızasının Gerekmesi.	269
1. Rızanın yazılı olması .....	269
2. Rızanın alınma zamanı.....	270

3. Devir sözleşmesi yapılması .....	271
IV. İş Sözleşmesinin Devrinin Hükümleri .....	271
1. İş sözleşmesinin devralana geçmesi.....	271
2. İşçinin kıdem süresinin devam etmesi.....	272
3. İşçinin işlemiş ve işleyecek haklarından sorumluluk ...	272

## **BEŞİNCİ BÖLÜM**

### **İŞVERENİN İŞ SÖZLEŞMESİ YAPMA YÜKÜMLÜLÜKLERİ**

<b>§ 12. ENGELLİ İŞÇİ İSTİHDAMI .....</b>	<b>275</b>
I. Genel Olarak.....	275
II. Yükümlülük Bakımından Engelli Kavramı .....	276
III. Yükümlülüğün Kapsamı.....	276
IV. İstihdam Edilecek İşçilerin Temini .....	280
V. Engelli İşçilerin Çalıştırılacağı İşler ve Kısmi Süreli İstihdam.....	281
VI. Yükümlülüğe Aykırılığın Yaptırımını .....	282
VII. Engelli İşçi Bakımından Geçerli Neden .....	283
<b>§ 13. ASKERLİK VEYA KANUNİ ÖDEV SEBEBİYLE İŞTEN AYRILANLARLA İŞ SÖZLEŞMESİ YAPMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ .....</b>	<b>285</b>
I. Genel Olarak.....	285
II. Şartları .....	285
1. İşçinin askerlik/kanuni ödev nedeniyle işten ayrılmış olması.....	285
2. İşçinin talepte bulunması.....	286
3. İşyerinde boş yer bulunması.....	286
III. Yaptırım .....	286
<b>§ 14. İŞTEN MALULEN AYRILANLAR İLE İŞ SÖZLEŞMESİ YAPMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....</b>	<b>288</b>

I.	Genel Olarak.....	288
II.	Şartları .....	288
	1. İşçinin çalışırken malul hale gelmesi.....	288
	2. İşçinin malullük sebebiyle işten ayrılması.....	288
	3. İşçinin maluliyetinin ortadan kalkması .....	288
	4. İşyerinde boş yer bulunması.....	288
	5. İşçinin talepte bulunması.....	289
III.	Yaptırım.....	289
<b>§ 15. TOPLU İŞÇİ ÇIKARMA KAPSAMINDA İŞ SÖZLEŞMESİ SONA ERENLERİN İŞE ALINMASI YÜKÜMLÜLÜĞÜ .....</b>		
		<b>290</b>
I.	Genel Olarak.....	290
II.	Şartları .....	290
	1. İşverenin toplu işçi çıkarma yoluna gitmiş olması .....	290
	2. Altı aylık sürenin geçmemiş olması .....	290
	3. İşçi alma ihtiyacının doğması.....	290
III.	Yaptırım.....	290

**ALTINCI BÖLÜM**  
**İŞÇİ VE İŞVERENİN İŞ**  
**SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN BELİRLİ**  
**BORÇLARI**

<b>§ 16. İŞVERENİN BORÇLARI .....</b>		
		<b>293</b>
I.	Ücret Ödeme Borcu.....	293
	1. Ücret kavramı.....	293
	2. Ücretin belirlenmesinde esaslar.....	296
	3. Ücret ekleri.....	298
	a. İkramiye.....	298
	b. Prim .....	299
	c. Kardan/cirodan pay alma (temettü) ve jestiyon .....	299

d. Prim ve benzeri nitelikteki ödemelerin ödeme tarihinde fiilen çalışma koşuluna bağlanması .....	300
4. Ücretin ödenme yeri .....	302
a. Ücretin banka hesabına ödenmesi.....	302
b. Belirli yerlerde ücret ödenmemesi.....	304
5. Ücretin ödenme zamanı .....	304
6. Ücretin avans olarak ödenmesi .....	305
7. Ücretin ödenmemesi nedeniyle işçinin çalışmama hakkı.....	307
a. Çalışmama hakkının kullanılmasının koşulları.....	307
b. Çalışmama hakkının kullanılması.....	308
c. Çalışmama hakkı ve haklı nedenle fesih ilişkisi.....	309
8. Asgari ücret.....	310
a. Kapsamı.....	310
b. Tanımı.....	311
c. Asgari ücretin belirlenmesi .....	311
aa. Komisyonun yapısı.....	311
bb. Asgari ücretin belirlenmesine ilişkin ilke ve esaslar .....	313
cc. Asgari ücretin yürürlüğe girmesi.....	313
9. Ücretin yabancı para olarak ödenmesine ilişkin esaslar .....	313
a. Genel olarak.....	313
b. Yasağın kapsamı.....	316
c. İstisnalar .....	316
10. Ücret garanti fonu.....	319
a. Ücret garanti fonunun tanımı ve kaynakları.....	319
b. Ücret garanti fonundan yararlanma şartları.....	320
aa. İşverenin ödeme güçlüğüne düşmesi.....	320
bb. 4447 sayılı Kanun kapsamında en az bir gün çalışmış olma.....	320

cc. Alacağın zamanaşımına uğramamış ücret alacağı olması .....	322
dd. Kuruma başvuru.....	322
c. Fondan karşılanacak ücrete dair sınırlamalar .....	322
aa. Ücretin temel ücret olması .....	322
bb. Ücretin günlük kazanç üst sınırına tabi olması.....	323
cc. Ödemenin fon kaynaklarıyla sınırlı olması.....	324
dd. Fondan karşılanacak ücretin ilişkin olduğu süre sınırlaması.....	324
d. İşçinin fondan birden fazla kez yararlanması .....	324
e. Kurumun işverene rücuu.....	325
f. Ödemenin yapılması ve bildirilmesi.....	325
II. İşçiyi Koruma ve Gözetme Borcu .....	326
1. Genel olarak.....	326
2. İşçinin kişiliğini koruma yükümlülüğü.....	327
a. İşçinin kişiliğinin korunması ve işyeri düzeni .....	327
b. İşverenin işçinin kişisel verilerini koruma borcu ...	327
c. İşçinin tacize karşı korunması.....	328
aa. İşçinin psikolojik taciz (mobbing)'e karşı korunması .....	328
aaa. Psikolojik tacizin tanımı ve amacı.....	328
bbb. Psikolojik tacizin unsurları .....	333
ccc. Psikolojik tacizin ispatı .....	337
bb. İşçinin cinsel tacize karşı korunması.....	340
aaa. Cinsel tacizin tanımı .....	340
bbb. Cinsel tacizin ispatı.....	343
d. Tacize uğramış işçiler için önlem alma yükümlülüğü .....	344
e. İşçinin kişiliğinin korunması borcuna aykırılık halinde işçinin hakları.....	347
aa. İşçinin iş sözleşmesini haklı nedenle feshetme hakkı.....	347
aaa. Tacizde bulunan işveren ise .....	347
bbb. Tacizde bulunan işveren dışında biri ise..	349



bb. Maddi-manevi tazminat hakkı.....	349
cc. Kişilik hakkının korunmasına ilişkin davalar.	350
dd. Türk Ceza Kanunu bakımından değerlendirme .....	350
3. İşverenin iş sağlığı ve güvenliğini sağlama yükümü.....	351
a. Genel olarak.....	351
b. İş sağlığı ve güvenliği önlemleri alma yükümlülüğü .....	353
c. İş sağlığı ve güvenliği eğitimi verme yükümlülüğü	353
aa. Genel olarak.....	353
bb. Eğitimin türleri.....	354
aaa. İşe başlama eğitimi .....	354
bbb. Temel eğitim.....	355
cc. Eğitimin uzaktan verilmesi.....	357
dd. Eğitimi verebilecek kişi ve kuruluşlar .....	357
ee. Eğitimin belgelendirilmesi .....	358
d. İşçinin bilgilendirilmesi yükümlülüğü .....	358
e. Risk değerlendirmesi yapma/yaptırma yükümlülüğü .....	359
aa. Genel olarak.....	359
bb. Risk değerlendirmesi yapabilecek kişiler.....	360
cc. Risk değerlendirmesinin aşamaları .....	360
dd. Risk değerlendirmesinin yenilenmesi.....	360
ee. Risk değerlendirmesi yapılmaması halinde işin durdurulması.....	361
f. İş sağlığı ve güvenliği kurulu oluşturma yükümlülüğü .....	361
aa. Kurul oluşturma yükümlülüğünün şartları.....	361
bb. Kurulun üyeleri.....	363
cc. Kurulun görev ve yetkileri.....	363
dd. Kurulun toplanması.....	364
g. Personel görevlendirme yükümlülüğü .....	364
aa. İş güvenliği uzmanı bulundurma yükümlülüğü .....	365

bb. İşyeri hekimi ve diğer personel bulundurma yükümlülüğü .....	368
4. İşverenin sorumluluğu.....	371
a. Hukuki sorumluluk .....	371
b. Cezai sorumluluk .....	372
III. Ayrımcılık Yapmama ve Eşit Davranma Yükümlülüğü .....	372
1. Genel olarak.....	372
2. Yükümlülüğün kapsamı.....	373
a. 4857 sayılı İş Kanunu bakımından .....	373
aa. Aykırılığın yaptırımını .....	376
aaa. İdari para cezası .....	376
bbb. Yoksun kalınan haklar ve tazminat .....	376
ccc. Haklı nedenle fesih hakkı.....	381
bb. İspat .....	381
b. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu bakımından.....	382
aa. Kapsamı.....	382
bb. Ayrımı haklı kılan nedenler .....	383
cc. İspat .....	384
dd. İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'na başvuru ..	384
c. Türk Ceza Kanunu bakımından.....	386
<b>§ 17. İŞÇİNİN BORÇLARI.....</b>	<b>387</b>
I. Özen ve Sadakat Borcu .....	387
1. Genel olarak.....	387
2. Özen borcunun kapsamı.....	387
3. Sadakat borcu .....	388
4. Sır saklama yükümü .....	392
II. İş Sözleşmesi Sona Erdikten Sonra Rekabet Yasağı Kararlaştırılması.....	394
1. Genel olarak.....	394
2. Rekabet yasağı sözleşmesinin koşulları ve kapsamı.....	395
a. İşçinin fiil ehliyetine sahip olması .....	395

b. Sözleşmenin yazılı yapılması.....	395
c. Rekabet yasağı kararlaştırılabilecek işçinin nitelikleri .....	395
d. Rekabet yasağının kapsamı.....	397
3. Rekabet yasağının sınırlanması .....	397
4. Hakimin rekabet yasağı sözleşmesini değerlendirmesi	399
5. Rekabet yasağı sözleşmesinin bağlayıcılığı bakımından iş sözleşmesinin sona erme nedeni.....	401
6. Rekabet yasağına aykırılığın hükümleri.....	402
7. Rekabet yasağının sona ermesi .....	404
<b>§ 18. İŞ İLİŞKİSİNDE KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI.....</b>	<b>405</b>
I. Kişisel Verilerin İşlenmesine Dair Temel Kavramlar .....	405
1. Kişisel veri.....	405
a. Gerçek kişiye ait olma .....	405
b. Kişiyi belirleme veya belirlenebilir kılma.....	405
c. Her türlü bilgi.....	406
2. Özel nitelikli kişisel veri .....	407
3. Kişisel verilerin işlenmesi.....	407
4. Veri sorumlusu.....	407
5. Veri işleyen .....	408
II. Kişisel Verilerin İşlenmesinde Temel İlkeler.....	409
1. Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma .....	409
2. Doğru ve gerektiğinde güncel olma .....	409
3. Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme.....	410
4. İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü Olma ....	410
5. İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme.....	410
III. İşverenin Kişisel Verileri Koruma Borcundan Doğan Bazı Yükümlülükleri.....	411
1. Aydınlatma yükümlülüğü .....	411
2. Teknik ve idari tedbirler alma yükümlülüğü .....	414

---

IV. İşçinin Kişisel Verilerinin İşlenmesinde Hukuka Uygunluk Sebepleri .....	415
1. İşçinin kişisel verilerinin açık rıza ile işlenmesi.....	416
a. Açık rızanın geçerlilik şartları.....	417
b. Açık rızanın içeriği.....	421
c. Açık rızanın şekli.....	421
d. İşçiden açık rızanın alınacağı zaman.....	422
e. Açık rızanın geri alınması .....	423
f. Açık rıza ve aydınlatma arasındaki ilişki .....	424
2. Veri işlemenin Kanunda açıkça öngörülmesi: Özlük dosyası.....	425
a. Özlük dosyasının içeriği .....	425
b. Özlük dosyasının ilkeleri.....	427
3. İşçinin özel nitelikli kişisel verilerinin işlenmesi .....	428
a. Özel nitelikli verilerin işçinin açık rızası ile işlenmesi .....	428
b. Özel nitelikli verilerin işçinin açık rızası olmaksızın işlenmesi.....	429
4. İşçinin kişisel verilerinin hukuka aykırı şekilde işlenmesinin sonuçları.....	433
a. Genel olarak.....	433
b. İşçinin bilgi alma hakkı .....	433
c. İşçinin işverene başvurması.....	434
d. İşçinin işvereni Kişisel Verileri Koruma Kurulu'na şikayet etme hakkı .....	435
e. İşçinin tazminat talebi.....	435
f. İşçinin iş sözleşmesini haklı nedenle fesih hakkı ...	436
g. İdari para cezaları .....	437
h. Kişilik hakkına dair koruyucu davalar.....	437
i. Türk Ceza Kanunu'ndaki düzenlemeler .....	438

**YEDİNCİ BÖLÜM**  
**İŞ SÖZLEŞMESİNDE CEZA**  
**KOŞULU VE ÇALIŞMA TAAHHÜDÜ**  
**KARARLAŞTIRILMASI**

<b>§ 19. İŞ SÖZLEŞMESİNDE CEZA KOŞULU</b>	
<b>KARARLAŞTIRILMASI.....</b>	<b>439</b>
I. Ceza Koşulunun Hukuki Niteliği ve Unsurları .....	439
II. Ceza Koşulunun Türleri.....	441
III. İş Sözleşmesinde Ceza Koşulu Kararlaştırılmasına İlişkin Sınırlamalar .....	442
1. Kural: Salt işçi aleyhine ceza koşulu kararlaştırma yasağı.....	442
2. İstisna: Salt işçi aleyhine ceza koşulu kararlaştırılabilecek haller.....	444
3. Belirli/belirsiz süreli iş sözleşmelerinde ceza koşulu kararlaştırılması.....	445
4. Ceza koşulu talebinde çalışılan süre/çalışılmayan süre indirimi.....	448
5. Ceza koşulunun fahiş görülmesi.....	448
6. Ceza koşulu talebinde iş sözleşmesinin sona erme nedeni.....	449
<b>§ 20. EĞİTİM VEYA TRANSFER MASRAFI KARŞILIĞI</b>	
<b>ÇALIŞMA TAAHHÜDÜ KARARLAŞTIRILMASI.....</b>	<b>451</b>
I. Belirli Bir Süre Çalışma Taahhüdü İçeren Hükümlerin Geçerliliği.....	451
1. Kural.....	451
2. İstisna: Mevzuatta eğitim giderlerinin işverence karşılanacağına düzenlendiği haller.....	452
II. Geri Almanın Açıkça Kararlaştırılması.....	453
III. Talep Edilebilecek Harcamalar ve Giderler .....	454
IV. Kararlaştırılabilecek Zorunlu Hizmet Süresi .....	456

V.	Geri Ödeme Yükümlülüğünün Doğmasında İş Sözleşmesinin Sona Erme Nedeni .....	457
VI.	Geri Ödenecek Miktarın Belirlenmesinde Çalışılan/Çalışılmayan Süre İndirimi .....	457

## SEKİZİNCİ BÖLÜM İŞ SÜRELERİNİN DÜZENLENMESİ

§ 21.	İŞ SÜRESİ .....	461
I.	İş Süresi Kavramı.....	461
II.	Farazi İş Süreleri .....	461
	1. İşçinin işe hazır halde beklediği süre.....	462
	2. Yer ve sualtına inip çıkmak için geçen süre .....	462
	3. Emzirme izni süresi.....	463
	4. Yolda geçen süreler .....	463
	a. Çalışmak üzere gönderme halinde .....	463
	b. Çalışılacak yere birlikte taşıma süresi .....	464
	5. İşverenin talimatıyla gönderme halinde asıl işini yapmaksızın geçen süre.....	465
	6. İş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinde geçen süre.....	465
	7. Çocuk ve genç işçilere ilişkin özel haller .....	465
	8. İş sağlığı ve güvenliği kurulu toplantısında geçen süre .....	466
III.	İş Süresinden Sayılmayan Haller.....	466
	1. Sosyal yardım amacıyla işyerine getirilip götürülme süresi.....	466
	2. Ara dinlenmesi süresi .....	466
	3. İşe hazırlık süreleri.....	466
	4. İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri dışındaki eğitimlerde geçen süre.....	467
IV.	İş Süresinin Uzunluğu ve Dağılımı.....	468
V.	Günlük Azami İş Süresi Sınırı.....	469

VI. Denkleştirme Çalışması .....	471
<b>§ 22. FAZLA ÇALIŞMA VE FAZLA SÜRELERLE ÇALIŞMA .....</b>	<b>473</b>
I. Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Kavramları .....	473
II. Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışmanın Karşılığı .....	475
1. Para olarak ödenmesi .....	475
2. Serbest zaman olarak verilmesi .....	476
3. Fazla çalışma ücretinin asıl ücrete dahil edilmesi .....	478
III. Fazla Çalışma Yasakları .....	481
1. Fazla çalışma yapılamayacak işler .....	481
2. Fazla çalışma yaptırılmayacak işçiler .....	481
IV. Fazla Çalışmanın Nedenleri ve Koşulları .....	482
1. Olağan fazla çalışma .....	482
a. Nedeni .....	482
b. İşçinin rızası ve rızanın geri alınması .....	483
c. Fazla çalışmanın azami süresi .....	483
d. Ücret .....	484
2. Zorunlu fazla çalışma .....	485
a. Nedeni .....	485
b. İşçinin çalışma zorunluluğu .....	485
c. Fazla çalışmanın azami süresi .....	486
d. Ücret .....	486
3. Olağanüstü fazla çalışma .....	486
a. Nedeni .....	486
b. Fazla çalışma talebi .....	487
c. Çalışma ve çalıştırma zorunluluğu .....	487
d. Fazla çalışmanın azami süresi .....	487
e. Ücret .....	487
V. Fazla Çalışmanın ve Alacağının Belirlenmesi .....	487
1. İşçinin fazla çalışma yapmadığına dair ilişkin yazılı beyanının alınması .....	488
2. Ücret bordroları çerçevesinde belirleme .....	490

a.	Ücret bordroları imzalıdır, ihtirazi kayıt ileri sürülmemiştir ve fazla mesai tahakkuku vardır .....	490
b.	Ücret bordrosunda fazla mesai tahakkuku vardır ancak işçinin imzası yoktur ve ödeme banka vasıtasıyla yapılmıştır.....	491
c.	Fazla mesai tahakkuku olan ücret bordrosu ihtirazi kayıt ileri sürülerek imzalanmıştır.....	493
d.	Ücret bordrolarında imza olmamakla birlikte, fazla mesai tahakkuku vardır .....	493
e.	İmzalı ücret bordrosunda fazla mesai tahakkuku yoktur .....	494
f.	Bordrolarda ücret düşük gösterilmiştir.....	494
g.	Bordro imzalı olmakla birlikte tahakkuk semboliktir .....	494
h.	Ücretin bir kısmının fazla çalışma olarak gösterilmesi (bordro hilesi) .....	495
3.	İşyeri kayıtları ve benzeri nitelikteki yazılı deliller .....	497
4.	Tanık beyanlarının değerlendirilmesi.....	500
5.	Hayatın olağan akışına aykırı iddialar.....	505
6.	Üst düzey yöneticilerin fazla çalışma iddiası .....	505
7.	Üç vardiya çalışılan işyerlerinde fazla çalışma iddiası..	507
8.	Hesaplanan fazla çalışma ücretinden indirim yapılması.....	507
<b>§ 23.</b>	<b>TELAFİ ÇALIŞMASI .....</b>	<b>511</b>
I.	Genel Olarak.....	511
II.	Telafi Çalışması Kavramı .....	513
III.	Telafi Çalışmasının Koşulları .....	514
1.	Telafi çalışması yapılabilecek nedenler .....	514
2.	Telafi ettirilecek sürenin tamamen tatil edilmesi veya önemli ölçüde altında çalışılması .....	517
3.	Telafi çalışmasının işçiye bildirilmesi .....	518
IV.	Telafi Çalışmasının Sınırlanması .....	519



1. Telafi çalışmasının dört ay içinde yaptırılması .....	519
2. Tatil günlerinde telafi çalışması yaptırılmaması .....	520
3. Telafi çalışmasının günde üç saati geçmemesi .....	521
V. Telafi Çalışmasının Hükümleri .....	522
1. Telafi çalışmasının ücreti .....	522
2. Kanuna aykırı telafi çalışması uygulanmasının hukuki yaptırımını.....	522

## DOKUZUNCU BÖLÜM İZİNLER VE DİNLENME SÜRELERİ

<b>§ 24. ARA DİNLENMESİ .....</b>	<b>523</b>
I. Ara Dinlenmesi Kavramı ve Süresi .....	523
II. Ara Dinlenmesinin Kullandırılması.....	524
III. Ara Dinlenmesinin Çalışma Süresinden Sayılmaması .....	526
<b>§ 25. HAFTA TATİLİ .....</b>	<b>528</b>
I. Genel Olarak.....	528
II. Hafta Tatiline Hak Kazanma .....	528
III. Hafta Tatilinin Kullandırılması .....	529
IV. Hafta Tatili Ücreti.....	531
<b>§ 26. ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİLLER .....</b>	<b>533</b>
I. Ulusal Bayram ve Genel Tatil Sayılan Günler.....	533
II. İşçinin Ulusal Bayram ve Genel Tatil Günlerinde Çalışması .....	534
III. Ulusal Bayram ve Genel Tatil Günü Ücreti .....	535
<b>§ 27. YILLIK ÜCRETLİ İZİN .....</b>	<b>537</b>
I. Genel Olarak.....	537
II. Yıllık Ücretli İzne Hak Kazanma Koşulları .....	537
1. İşçinin en az bir yıl çalışması .....	537
2. Aynı işverenin yanında aralı olarak geçen süreler .....	539

3.	Alt işverenler değişmesine rağmen aynı işyerinde çalışma .....	540
4.	Yıllık ücretli izin bakımından çalışılmış gibi sayılan haller .....	541
5.	Yıllık ücretli izin bakımından çalışılmış sayılmayan haller .....	542
6.	Mevsimlik işlerde yıllık ücretli izin.....	543
III.	Yıllık İzin Süreleri ve İznin Uygulanması .....	546
1.	Yıllık izin süreleri.....	546
2.	Diğer izinlerin yıllık izinden mahsup edilememesi .....	548
3.	İznin uygulanması.....	549
a.	İzin kurulu.....	549
b.	İznin kullanılma zamanı.....	550
c.	Yıllık izin süreleriyle iç içe geçemeyecek süreler .....	552
d.	İznin bölünerek kullandırılması .....	552
e.	Yıllık ücretli izinde çalışma yasağı .....	553
f.	İznin toplu kullandırılması .....	554
g.	İzin süresine ilişkin ücretin peşin ödenmesi.....	555
IV.	İznin Paraya Çevrilmesi .....	555
1.	İş sözleşmesi devam ederken .....	555
2.	İş sözleşmesi sona erdiğinde .....	557
V.	Fazladan Kullandırılan İznin Parasal Karşılığının Talep Edilmesi .....	558
VI.	İşçinin Yıllık Ücretli İzin Kullandığının Belgelenmesi.....	558
VII.	Hayatın Olağan Akışına Aykırı Yıllık Ücretli İzin Alacağı İddiaları .....	559
VIII.	Yıllık İzin Alacağı İçin Tespit Davası Açılabilmesi.....	560
<b>§ 28.</b>	<b>ÜCRETSİZ İZİNLER .....</b>	<b>561</b>
I.	Genel Olarak.....	561
II.	Mevzuatta Düzenlenen Ücretsiz İzin Halleri.....	561
1.	Ücretsiz analık izni.....	561

2. Ücretsiz gebelik izni.....	562
III. Tarafların Anlaşmasına Dayanan Ücretsiz İzin.....	563
<b>§ 29. İŞ KANUNUNDAKİ MAZERET İZİNLERİ .....</b>	<b>567</b>
I. İzinlerin Niteliği ve Kullanımı.....	567
II. Mazeret İzni Süreleri.....	567
1. Evlenme izni .....	567
2. Evlat edinme izni.....	567
3. Ölüm izni.....	567
4. Doğum izni .....	568
5. Engelli veya süreğen hastalığı olan çocuk nedeniyle izin.....	568
<b>§ 30. ANALIK DURUMU VE EVLAT EDİNME İLE İLGİLİ İZİNLER.....</b>	<b>569</b>
I. Kapsamı.....	569
II. Kadın İşçinin Durumunu Bildirme Yükümlülüğü .....	570
III. İzinlerin İşverenin Kabulüne Bağlı Olmaması .....	571
IV. İzinler .....	571
1. Muayene izni .....	571
2. Doğum izni.....	571
a. Kadın işçinin (toplam 16 hafta) ücretli doğum izni kullanması.....	571
b. Annenin vefatı nedeniyle babanın izin kullanması	573
3. Evlat edinme izni.....	573
4. Toplam 16 haftalık iznin bitiminden sonra alternatif izinler.....	574
a. Altı aya kadar ücretsiz izin.....	574
b. Yarım çalışma izni .....	575
aa. İznin kullanımı .....	575
bb. İşçinin haklarının yarım çalışmaya bağlı olarak azaltılması .....	577
cc. Yarım çalışma ödeneğine hak kazanılması .....	577
5. Süt izni .....	578

6. Kısmi süreli çalışmaya geçiş hakkı (ebeveyn izni) .....	579
--	-----

**ONUNCU BÖLÜM**  
**İŞ SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN**  
**ALACAKLARDA ZAMANAŞIMI VE FAİZ**

<b>§ 31. İŞ SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN ALACAKLARDA ZAMANAŞIMI .....</b>	<b>583</b>
I. Zamanaşımına İlişkin Usul ve Esaslar .....	583
II. İş Sözleşmesinden Doğan Alacaklarda Zamanaşımı.....	585
1. Beş yıllık zamanaşımı süresine tabi olan alacaklar .....	585
2. On yıllık zamanaşımı süresine tabi olan alacaklar .....	587
III. Zamanaşımının Başlangıcı .....	588
IV. Zamanaşımı Süresinin Değiştirilememesi ve Zamanaşımından Önceden Vazgeçilememesi .....	590
V. Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisinde Zamanaşımının Uygulanması .....	591
<b>§ 32. İŞ SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN ALACAKLARDA FAİZ...593</b>	
I. Faiz Uygulamasında Taleple Bağlılık.....	593
1. Faizin talebe bağlı olması .....	593
2. Faizin türü bakımından taleple bağlılık .....	593
3. Faizin başlangıç tarihi bakımından taleple bağlılık.....	595
II. Faizin Başlangıç Tarihinin Hükümde Gösterilmesi Zorunluluğu .....	595
III. Temerrüt Tarihinin Belirlenmesi.....	596
1. Temel esaslar.....	596
2. İhtar ile temerrüdün özellikleri.....	596
3. Arabulucuya başvuru ve temerrüt.....	598
IV. İşçilik Alacaklarının Türüne Göre Temerrüt Tarihinin Belirlenmesi .....	599
1. Ücret alacaklarında.....	599

2. Kıdem tazminatında.....	600
a. Genel kural.....	600
b. İstisnai haller .....	600
3. İhbar tazminatında .....	602
4. İş kazası veya meslek hastalığından doğan maddi- manevi tazminat taleplerinde.....	602
V. Uygulanacak Faiz Oranı.....	602
1. Ücret alacakları yönünden .....	602
2. Kıdem tazminatı yönünden .....	603
3. Diğer işçilik alacakları yönünden .....	604
4. Yabancı para borcu yönünden .....	604

## ON BİRİNCİ BÖLÜM

### İŞ SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ VE SONUÇLARI

<b>§ 33. İŞ SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ.....</b>	<b>607</b>
I. Genel Olarak.....	607
II. İş Sözleşmesinin Ölümle Sona Ermesi.....	607
1. İşçinin ölümü .....	607
2. İşverenin ölümü.....	608
III. Belirli Süreli İş Sözleşmesinin Süresinin Dolması ile Sona Ermesi .....	609
IV. Belirli Süreli İş Sözleşmesinin Süresinin Bitiminden Önce Feshi .....	610
1. Genel olarak.....	610
2. Belirli süreli iş sözleşmesinin işveren tarafından haksız feshi.....	610
a. Bakiye süreye ilişkin ücret tutarında tazminat .....	611
b. Tazminattan indirilecek tutarlar .....	614
aa. İşçinin tasarruf ettiği miktar .....	614

---

bb. İşçinin başka bir işten elde ettiği gelir.....	615
cc. İşçinin kazanmaktan kasten kaçındığı miktar .	616
dd. İndirim şekli .....	617
c. Haksız fesih tazminatı.....	619
d. İşçinin ceza koşulu ile bakiye süre ücret tutarındaki tazminatı birlikte talep etmesi .....	619
3. Belirli süreli iş sözleşmesinin işçi tarafından haksız feshi.....	620
V. İş Sözleşmesinin Karşılıklı Anlaşmayla Sona Ermesi .....	621
1. İşçiye makul yarar sağlanması.....	621
2. Fesih talebinin işçiden gelmesi .....	623
VI. Belirsiz Süreli İş Sözleşmesinin Fesih Bildirimi (Olağan Fesih) Yoluyla Sona Ermesi.....	625
1. Genel olarak.....	625
2. Fesih bildiriminin içeriği ve niteliği .....	625
3. Fesih bildirimi süreleri.....	629
a. Fesih bildirimi sürelerinin uzunluğu .....	629
b. Feshi bildirimi sürelerinin artırılması.....	630
4. Fesih bildirimi süresinin işlemesi ve hükümleri.....	630
a. Karşılıklı hak ve borçların devamı .....	630
b. Yeni iş arama izni verilmesi.....	632
c. Askı halinin ortaya çıkması .....	634
d. İhbar süresinin bölünememesi.....	635
e. Sözleşmenin sona ermesi.....	636
5. Peşin ödeme yoluyla fesih.....	636
6. Feshin usulsüz yapılması ve ihbar tazminatı .....	638
a. Feshin usulsüz yapılması .....	638
b. İhbar tazminatı, niteliği ve miktarı .....	638
7. Fesih hakkının kötüye kullanılması (kötüniyet tazminatı).....	639
<b>§ 34. İŞ GÜVENCESİ .....</b>	<b>642</b>

I.	İş Güvencesinin Temeli .....	642
II.	İş Güvencesine Tabi Olmanın Koşulları .....	644
	1. Tabi olunan kanuna ilişkin koşul.....	644
	2. İş sözleşmesinin belirsiz süreli olması.....	645
	3. İş sözleşmesinin işverence feshedilmesi .....	646
	4. İşçi sayısına ilişkin koşul .....	647
	5. Altı aylık kıdem koşulu .....	653
	6. Belirli düzeyde işveren vekili olmamak .....	656
	a. İşletmenin bütününe sevk ve idare eden işveren vekilleri .....	657
	b. İşletmenin bütününe sevk ve idare eden işveren vekilinin yardımcıları.....	658
	c. Bir işyerini yönetip de işçi alma çıkarma yetkisi bulunan işveren vekilleri.....	664
III.	İstisna: İş Güvencesine Tabi Olmayan İşçilerin (Sendikal) İşe İade Davası Açabilmesi .....	667
IV.	Feshin Geçerli Nedene Dayanması.....	668
	1. Genel olarak.....	668
	2. İşçiye ilişkin geçerli nedenler .....	669
	a. İşçinin yetersizliğinden kaynaklanan geçerli nedenler .....	670
	b. İşçinin davranışlarından kaynaklanan geçerli nedenler .....	672
	3. İşin, işyerinin, işletmenin gereklerinden kaynaklanan geçerli nedenler .....	683
	4. İşçinin savunmasının alınması .....	688
	5. Feshin son çare olması ilkesi.....	690
	6. İşletmesel karar-işveren kararı alınması .....	697
V.	Fesih Bildiriminin Yazılı Yapılması .....	698
VI.	Fesih Nedeninin Açık ve Kesin Olarak Bildirilmesi.....	699
VII.	İşverenin Gösterdiği Fesih Nedeniyle Bağlı Olması .....	699
VIII.	Geçerli Nedenle Fesih Hakkını Kullanma Süresi .....	700

<b>§ 35. TOPLU İŞÇİ ÇIKARMA.....</b>	<b>702</b>
I. Genel Olarak.....	702
II. Toplu İşçi Çıkarma Kavramı .....	702
1. İş sözleşmesinin belirli sebeplerle feshi.....	702
2. Belirli sayıda işçinin iş sözleşmesinin feshi.....	702
3. İş sözleşmelerinin belirli bir zaman aralığında feshedilmesi .....	703
III. Toplu İşçi Çıkarma Usulü .....	703
1. İşKur'a bildirim.....	703
2. Sendika temsilcisine bildirim ve görüşme.....	704
IV. Toplu İşçi Çıkarmanın Hükümleri .....	705
1. Fesihlerin hüküm doğurması .....	705
2. Yeni işçi alma yasağı.....	705
V. Toplu İşçi Çıkarma Sayılmayan Haller .....	705
1. İşyerinin daimi kapatılması.....	705
2. Mevsim ve kampanya işleri .....	706
VI. Toplu İşçi Çıkarma Usulüne Aykırılık.....	706
<b>§ 36. FESHE İTİRAZ VE USULÜ (İŞE İADE DAVASI).....</b>	<b>708</b>
I. Feshin Geçerli Nedene Dayanmadığı İddiası ve İşe İade Talebi.....	708
II. Dava Şartı Olarak Arabulucuya Başvurulması.....	708
III. Tarafların İşe İade Konusunda Arabulucuda Anlaşmaları veya Anlaşmamaları.....	709
1. Tarafların arabulucuda işçinin işe başlatılması konusunda anlaşmaları ve anlaşmanın zorunlu içeriği	709
2. Tarafların arabulucuda işçinin işe başlatılmaması konusunda anlaşmaları .....	714
3. Tarafların arabulucuda işçinin işe başlatılmaması konusunda anlaşmaları halinde iş sözleşmesinin sona erme tarihinin belirlenmesi.....	715
4. Asıl işveren-alt işveren ilişkisinde işe iade talebiyle arabulucuya başvuru.....	717



IV. Arabuluculuk Sürecinde Anlaşma Olmaması ve Dava Açılması .....	720
V. Arabulucuya Başvurulmaksızın Dava Açılması.....	721
VI. Davanın Görülmesi .....	722
1. İspat yükü.....	722
2. Davanın ivedilikle sonuçlandırılması.....	722
VII. Dava Devam Ederken İşçinin İşe Davet Edilmesi.....	722
VIII. Mahkemenin Kararı .....	725
1. Mahkemenin feshin geçerli olduğuna karar vermesi....	725
2. Mahkemenin feshin geçersiz olduğuna karar vermesi .	725
a. En çok dört aylık süreye ilişkin ücret ve diğer haklar.....	727
b. İş güvencesi tazminatı .....	728
IX. Asıl İşveren-Alt İşveren İlişkisinde İşe İade.....	730
X. Kararın İstinaf Edilmesi .....	731
XI. Karar Kesinleştikten Sonraki Süreç.....	732
1. İşçinin işe başlamak üzere başvuruda bulunması .....	732
2. İşverenin işçiyi işe başlatması.....	735
a. İşçinin davet edilmesi.....	735
b. Davetin usulüne uygun olması.....	737
c. İşçinin işe başvurduğu tarihte başka bir yerde çalışması .....	742
d. İşçinin işe başlatılması halinde karşılıklı alacak durumu .....	742
e. Usulüne uygun davete rağmen işçinin gelmemesi .	743
3. İşverenin işçiyi işe başlatmaması.....	744
4. Dört aylık sürenin işçinin kıdemine dahil edilmesi.....	745
5. İşe başlatılmayan işçinin ihbar ve kıdem tazminatı talebi .....	745
6. İşe iade süreci tamamlanmadan işçinin vefatı.....	747
XII. Aksine Anlaşmaların Geçersizliği.....	748

XIII. İşe İade Hükümünün İcrası.....	749
XIV. İşe İade Davası ve Diğer İşçilik Alacaklarına İlişkin Davalar Arasındaki İlişki.....	753
XV. İşe İade Davasının Diğer İşçilik Alacaklarına Etkisi .....	754
<b>§ 37. İŞ SÖZLEŞMESİNİN HAKLI NEDENLE FESHİ.....</b>	<b>756</b>
I. Genel Olarak.....	756
II. İş Sözleşmesinin Feshi İhbarla Sona Ermesiyle Haklı Nedenle Feshin Karşılaştırılması.....	756
III. Haklı Fesih Nedenleri .....	757
1. İşçi için haklı fesih nedeni sayılan haller .....	757
a. Sağlık nedenleri.....	757
aa. Görülen işin işçinin sağlığı veya yaşayışı için tehlikeli olması.....	757
bb. İşçinin görüştüğü işverenin veya iş arkadaşlarının hastalanması .....	763
b. Ahlak ve iyiniyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri .....	764
aa. İşverenin işçiyi yanıltması.....	764
bb. İşverenin işçinin veya ailesi üyelerinden birinin şeref ve namusuna yönelik söz ve davranışları veya işçiye cinsel tacizde bulunması .....	765
cc. İşverenin işçiye veya ailesi üyelerinden birine sataşması, suça sürüklemesi, şeref ve haysiyetine yönelik asılsız isnadlarda bulunması .....	767
dd. İşçinin uğradığı tacize karşı gerekli önlemlerin alınmaması.....	768
ee. İşçinin ücretinin eksik ödenmesi veya ödenmemesi.....	770
ff. Yapılan işe göre ücret kararlaştırılması halinde eksik ödeme veya çalışma şartlarının uygulanmaması.....	772
c. Zorlayıcı sebepler.....	774
d. Diğer mevzuattaki düzenlemeler .....	775

- aa. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uyarınca iş sözleşmesinin iş sağlığı ve güvenliği önlemleri alınmaması nedeniyle feshi..... 775
- bb. 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu uyarınca iş sözleşmesinin kanun dışı lokavt nedeniyle feshi ..... 775
- 2. İşveren için haklı fesih nedeni sayılan haller ..... 776
  - a. Sağlık nedenleri..... 776
    - aa. İşçinin özensiz hayat şekliyle kaynaklanan sağlık nedeniyle devamsızlığı..... 776
    - bb. İşçinin tedavi edilemeyecek hastalığa tutulması..... 777
    - cc. İşçinin kusurlu hastalık dışında kalan sağlık nedenleriyle devamsızlığı..... 778
    - dd. Sağlık nedeniyle devamsızlıkta işçinin savunmasının alınması konusu..... 780
  - b. Ahlak ve iyiniyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri..... 781
    - aa. İşçinin işvereni yanıltması ..... 781
    - bb. İşçinin şeref ve namusa dokunacak sözler sarf etmesi yahut şeref ve haysiyet kırıcı asılsız ihbar ve isnadlarda bulunması ..... 783
    - cc. İşçinin işverenin bir başka işçisine cinsel tacizde bulunması..... 787
    - dd. İşçinin sataşması..... 788
    - ee. İşçinin işyerine sarhoş yahut uyuşturucu madde almış olarak gelmesi ya da işyerinde bu maddeleri kullanması..... 790
    - ff. İşçinin doğruluk ve bağlılığa uymayan davranışları ..... 792
    - gg. İşçinin hapsi gerektiren bir suçu işyerinde işlemesi..... 798
    - hh. İşçinin izinsiz ve mazeretsiz devamsızlıkta bulunması..... 798
    - ii. İşçinin hatırlatıldığı halde görevini yapmamakta direnmesi..... 802

jj. İşçinin kusuruyla işin güvenliğini tehlikeye düşürmesi, zarar vermesi .....	804
c. Zorlayıcı sebepler.....	806
d. İşçinin gözaltına alınması veya tutuklanmasına dayalı devamsızlığı.....	808
e. Diğer mevzuattaki düzenlemeler.....	809
aa. İş sözleşmesinin yasa dışı grev nedeniyle feshi	809
bb. İşçinin yasal grev ve lokavt halinde başka işverenin yanında çalışması .....	809
3. Haklı nedenle fesih hakkını kullanma süresi .....	809
a. Ahlak ve iyiniyet kurallarına uymayan haller ve benzerlerine dayalı fesihlerde hak düşümü süresi ..	809
b. Diğer haklı nedenle fesih hallerinde hak düşümü süresi.....	814
<b>§ 38. İŞ SÖZLEŞMESİNİ FESİH HAKKININ SINIRLANDIRILMASI.....</b>	<b>816</b>
I. Genel Olarak.....	816
II. Sınırlandırmanın İçeriği.....	816
1. İşveren bakımından .....	816
a. Fesih sebepleri bakımından sınırlama.....	816
b. Fesih usulü bakımından sınırlama .....	819
2. İşçi bakımından .....	820
<b>§ 39. KIDEM TAZMİNATI.....</b>	<b>821</b>
I. Kıdem Tazminatının Gelişimi.....	821
II. Kıdem Tazminatına Hak Kazanma Koşulları.....	822
1. İşçinin bir yıllık kıdem süresini doldurması.....	822
2. İş sözleşmesinin belirli nedenlerle sona ermesi.....	823
a. İş sözleşmesinin işverence feshi .....	823
aa. İşK. md. 25/II dışında kalan nedenlerle fesih ..	823
bb. İş sözleşmesinin yasa dışı grev nedeniyle feshi	824
cc. İşçinin yasal grev ve lokavt halinde başka işverenin yanında çalışması .....	825

dd. İş sözleşmesinin işverence feshedilmiş sayılması .....	825
b. İş sözleşmesinin işçi tarafından feshi .....	825
aa. İş sözleşmesinin İşK. md. 24 uyarınca feshi ....	826
bb. İş sözleşmesinin iş sağlığı ve güvenliği önlemleri alınmaması nedeniyle feshi.....	826
cc. İş sözleşmesinin kanun dışı lokavt nedeniyle feshi.....	826
dd. İş sözleşmesinin muvazzaf askerlik nedeniyle feshi.....	826
ee. İş sözleşmesinin Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan aylık veya toptan ödeme almak amacıyla feshedilmesi .....	828
ff. İş sözleşmesinin emeklilik aylığı için yaş koşulu dışındaki koşulların tamamlanması nedeniyle feshi.....	830
gg. Kadın işçinin evlilik tarihinden itibaren bir yıl içerisinde iş sözleşmesini feshetmesi .....	833
hh. Profesyonel sendika yöneticisinin iş sözleşmesini feshetmesi.....	837
c. Fesih dışındaki sona erme halleri .....	838
aa. İşçinin vefat etmesi .....	838
bb. Belirli süreli iş sözleşmesinin süresinin bitimiyle sona ermesi.....	839
cc. İşçilikten memuriyete geçiş.....	840
3. Kıdem tazminatına münhasır fesih nedenlerinin bildirilmesi.....	841
4. Kıdem süresinin hesaplanması .....	845
a. Aynı işverenin işyerlerinde geçen süreler .....	846
b. Aynı işyerinde farklı işverenler nezdinde geçen süreler .....	846
c. Aynı işverenin yanında fasılalı olarak geçen süreler .....	847
d. İş sözleşmesi devam ederken kıdem tazminatı adı altında yapılan ödemelerin durumu .....	851

e.	Kamuda farklı işverenler yanında geçen süreler .....	852
f.	Kısmi süreli iş sözleşmesiyle çalışan işçilerin kıdem süresinin hesaplanması.....	853
g.	Mevsimlik işlerde çalışan işçilerin kıdem süresinin hesaplanması .....	854
h.	4857 sayılı İş Kanunu'nun kapsamına yeni alınan işçilerin kıdem süresinin hesaplanması.....	854
5.	Kıdeme dahil edilmeyen süreler .....	855
III.	Kıdem Tazminatının Miktarı ve Hesaplanması .....	856
1.	Miktarı.....	856
2.	Hesaba esas ücret.....	857
3.	Kıdem tazminatının tavanı .....	860
4.	Kıdem tazminatına ilişkin düzenlemenin emredici niteliğinin değerlendirilmesi.....	861
a.	1475 sayılı İşK. md. 14'te sayılan haller dışında kıdem tazminatı ödeneceğinin kararlaştırılmasının değerlendirilmesi.....	862
b.	Tavan sınırlaması aşılarak kıdem tazminatı ödenmesinin değerlendirilmesi .....	863
c.	193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu yönünden değerlendirme .....	869
IV.	Kıdem Tazminatından Sorumluluk.....	870
1.	Kıdem tazminatının alacaklısı ve borçlusu .....	870
2.	İşyerinin devri ve intikali halinde sorumluluk.....	870
V.	Kıdem Tazminatı Fonu.....	871
<b>§ 40. İBRANAME .....</b>		<b>877</b>
I.	Genel Olarak.....	877
II.	Geçerlilik Koşulları .....	877
1.	Şekil koşulu.....	878
2.	Düzenlenme tarihi koşulu.....	878
3.	Alacak türleri ve miktarlarının belirtilmesi koşulu.....	878
4.	Eksiksiz ve banka aracılığıyla ödeme koşulu .....	879

III. Geçerlilik Koşullarını Taşımayan Belgeler .....	880
YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	883